

ÕIEND

Haldusjärelevalve teostamise kohta Kolga-Jaani Põhikoolis

I. Sissejuhatav osa

1. 1. Kolga-Jaani Põhikool (edaspidi kool) on Kolga-Jaani Vallavalitsuse hallatav asutus aadressil Kolga-Jaani alevik, Kolga-Jaani vald, Viljandi maakond, 70301
1. 2. Haldusjärelevalvet teostati koolis Viljandi maavanema 03.09.2015 korralduse nr 1-1/15/348 „Haldusjärelevalve teostamine õppeasutustes 2015/2016.õppeaastal“ alusel
1. 3. Haldusjärelevalvet koolis õpilase õpi- ja kasvukeskkonna üle teostas Viljandi Maavalitsuse peainspektor Aires Põder
1. 4. Haldusjärelevalve toimus ajavahemikus 05.10.-09.10.2015
1. 5. Haldusjärelevalve käigus vesteldi direktoriga, eripedagoogiga, HEV koordinaatoriga, huvijuhiga, õpilasomavalitsuse liikmetega, hoolekogu esimehega, õpetajatega, vaadeldi õppetegevust, kontrolliti EHISs kajastuvate andmete õigsust, tutvuti kooli dokumentatsiooniga

II. Olukorra kirjeldus ja analüüs

2.1 Kolga-Jaani Põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse juhtimine

2.1.1. Arengukava

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõike 1 kohaselt koostatakse kooli järjepideva arengu tagamiseks kooli arengukava vähemalt kolmeks aastaks. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt valmistatakse arengukava ja selle muudatused ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukoguga, arengukava kinnitab kooli pidaja või tema volitatud isik ning lõike 3 kohaselt korraldab kooli direktor arengukava avalikustamise kooli veebilehel.

Järelevalve käigus selgus, et koolil puudub hetkel kehtiv arengukava (viimane arengukava kaotas kehtivuse 2014). Seega on täitmata põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõikes 1 sätestatud kohustus.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 71 lõike 2 punktis 1 kehtestatu kohaselt vastutab kooli arengukava koostamise ja elluviimise eest kooli direktor.

Direktori selgituste kohaselt on koostamisel Kolga-Jaani valla arengukava, milles sätestatu põhisuundade järgi koostatakse kooli arengukava. Nii valla kui kooli arengukava valmimise tähtajaks on planeeritud käesoleva – 2015. aasta - lõpp.

Kooli arengukava uuendamise kord nägi ette arengukava täitmist ja analüüsimist üks kord aastas, neljanda veerandi õppenõukogus, kus tuuakse välja õnnestumised ja puudujäägid, mis protokollitakse. Selle järgi, vajaduse korral, muudetakse ja täiendatakse arengukava. Järelevalve käigus ei leitud dokumentaalset tõestust selle kohta, et 2013/2014 õppeaasta neljanda veerandi õppenõukogus oleks analüüsitud ning antud hinnang arengukava täitmise kohta.

2.1.2. Sisehindamine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõige 1 sätestab, et koolis viiakse läbi sisehindamist. Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilase arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ja

parentusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Nimetatud eesmärgist lähtuvalt analüüsitakse kooli sisehindamisel õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse selle tulemuslikkust. PGS § 78 lõike 2 kohaselt viiakse sisehindamist läbi vähemalt üks kord arengukava perioodi jooksul.

Sisehindamise läbiviimise kord on heaks kiidetud 30.08.2010 toimunud õppenõukogus ning kinnitatud direktori 01.09.2010 käskkirjaga nr 5ü.

Arengukava kehtimise (2011-2014) perioodil koolis kompleksset sisehindamist läbi viidud ei ole, mis on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõikes 2 sätestatud nõude täitmata jätmine. Kokkuvõtteid ja analüüse on koostatud üksikute tööloikude kohta. (klassijuhataja töö, õppeaasta ja trimestri õpitulemuste statistilised kokkuvõtted, tugiteenuste pakkumine koolis ja väljaspool kooli, tasemetööde, üleminekueksamite ja lõpueksamite analüüs, huvitegevuse ja koolisiseste ürituste kokkuvõtte, osavõtt maakondlikest ja ülevabariigilistest üritustest, üritused ja koolitused personalile, turvalisuse tagamine koolis ja kogukonnas, rahuloluküsitlused).

Kevadel 2014 viidi lastevanemate ja õpilaste hulgas läbi rahuloluküsitlus, mille eesmärgiks oli koguda informatsiooni arvamustest ja ettepanekutest koostööd soodustavate võimaluste kohta, saada ülevaade hetkeolukorrast koolis.

Lastevanemaid küsitleti järgmistel teemadel: koostöö õpetajatega, info liikumine, kooli sisekliima, raskused ja takistused kooliga suhtlemisel, lapse suhe kooliga, kooli ja kodu koostöövormid.

Lastevanematele jagatud 44 ankeedile vastas 29 lapsevanemat ehk 66%. Lastevanemate vastustest koostöö kohta ilmnis, et ca 90% vastasid positiivselt, info liikus hästi 77 % vastanute arvates, kooli sisekliimat pidas heaks 61% vastanutest ning 28% ei osanud öelda, kas on positiivne või negatiivne; kooliga suhtlemisel polnud 68% lastevanematest raskusi, 15% ei osanud midagi vastata ning 17% lastevanematest on olnud kooliga suhtlemisel suuremad või väiksemad raskused. Lapse suhte kooliga hindasid meeldivaks ja positiivseks 70% lapsevanemaid, 20% ei osanud midagi arvata ning 10% vastanutest oli lapse kogemus koolis (-ga) negatiivne. Kooli ja kodu koostöövormidest olid valdavalt populaarsemad koosolekute ja vestluste formaat, suhtlemine e-keskkondade kaudu ning helistamine. Logopeedi puudumine koolis oli lastevanemate murekohaks.

Õpilaste küsitlus-eneaneanalüüs toimus eraldi 1. ja 2. klassi õpilastele (15 õpilast), 3. ja 4. klassi õpilastele (17 õpilast). Rahulolu-uuringus osalesid 5. – 9.klassi õpilased. (5. klass -12 õpilast, 6.klass – 2 õpilast, 7.klass – 8 õpilast, 8.klass – 7 õpilasest vastas 6, 9.klass – 4 õpilast) Küsitlused ja rahuoluuuringud sisaldasid väiteid, millele sai vastata 5 palli süsteemis.

1.-4. klassi õpilased pidid vastates analüüsima, millisena ta ennast näeb. Küsiti käitumise ja kommete kohta, teistega arvestamise, sõpruse ja sõprade kohta, turvalisuse kohta, sotsiaalse julguse ja oskuse kohta. Küsitlus- eneseanalüüsist selgus, et õpilased on üksteise vastu sõbralikud ja toetavad, oskavad teistega arvestada. Teavad, kuidas turvaliselt liigelda ja kuidas abi kutsuda.

5.-9. klassi küsitluses küsiti õpilastelt suhete kohta koolis, info liikumise, õppetöö läbiviimise ja õpilaste arenguvõimaluste kohta koolist väljaspool, kooli maine ja üldise rahuolu kohta, vägivalda esinemise kohta koolis.

Küsitluste tulemustest selgus, et õpilased peavad suhteid koolis positiivseteks, info liigub hästi, õppetöö läbiviimisega ollakse rahul, arenguvõimalused väljaspool kooli on õpilaste arvates väga positiivsed. Kooli maine oli 5.-6.klassi õpilaste arvates kas hea või väga hea. 7.klassis ei osanud kooli maine kohta midagi öelda 25% vastanutest (2 õpilast). 8.-9.klassis ei osanud kooli maine kohta midagi öelda pool vastanutest (5 õpilast). Kooli maine oli vastanute hulgas positiivse kuvandiga kõikides klassides. Vägivalla kohta koolis arvati kuni 6.klassi lõpuni, et seda pole koolis või on pisut sõbralikku nägemist. Alates 7. klassist on 30% vastanute arvates koolis natuke kiusamist. Õpilased leiavad, et kooli huvitegevuse võimalused on suurepärased. Koolitoiduga on kõik õpilased väga rahul.

2.1.3 Hoolekogu

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 73 lõike 1 kohaselt on hoolekogu alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on kooli õpilaste, õpetajate, kooli pidaja, õpilaste vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide ühistegevus õppe ja kasvatuses suunamisel, planeerimisel ja jälgimisel ning õppeks ja kasvatusesks paremate tingimuste loomine. Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse kooli pidaja kehtestatud korras.

Kolga-Jaani Põhikooli hoolekogu moodustamise kord ja töökord on kinnitatud Kolga-Jaani Vallavalitsuse 26.11.2014 määrusega nr 3. Korra § 10 sätestatu kohaselt täidab hoolekogu talle seadusega või seaduse alusel pandud ülesandeid ning teeb kooli pidajale ettepanekuid kooliga seotud küsimuste paremaks lahendamiseks.

Direktori sõnul on pöördutud korduvalt hoolekogu poole uue väljatöötatud õppekava kohta arvamuse andmiseks, kuid vastust pole saadud. (vastuseta jäänud pöördumised hoolekogu poole 2015. aastal: 11.06; 21.08; 09.09 – õppenõukogu protokoll nr 1-4/1 22.09.2015, oma arvamust on avaldanud 2 hoolekogu liiget elektronkirja teel)

Seega on hoolekogu jätnud täitmata talle Kolga-Jaani Põhikooli hoolekogu moodustamise korra ja töökorra § 10 lõige 1 punktis 3 pandud ülesanded.

Kolga-Jaani Põhikooli hoolekogu moodustamise korra ja töökorra § 12 lõike 2 alusel toimuvad hoolekogu koosolekud vähemalt üks kord nelja kuu jooksul.

2013/2014 õppeaastal toimus 3 koosolekut, kus arutati rahulolu-uuringu läbiviimist, probleeme matemaatika ja poiste tööõpetuse õpetajaga, käsitöö tundide tarbeks materjali muretsemist, õpikute ja töövihikute ostmist, õpetajate palka ning tööaega.

2014/2015 õppeaastal toimud koosolekutel on arutatud hoolekogu korra ja töökorra teksti projekti, kooli põhimääruse ja kodukorra muudatusi (trimestri kasutuselevõtt), poiste käsitööõpetaja väljavahetamist, õpetajate ametikohtade täitmise korra vajadust, kevadiste ekskursioonide korraldamist, klassiõpetaja koondamist ning eripedagoogi ametikoha loomist. Kolga-Jaani Põhikooli hoolekogu 21.06.2015 otsusega nr 1 on vastu võetud „Õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimise kord“. Konkursikomisjon on kinnitatud 19.06.2015 direktori käskkirjaga nr 3-1/27.

Kolga-Jaani Põhikooli hoolekogu moodustamise kord ja töökord § 16 lõikes 3 sätestatu kohaselt avaldatakse väljavõtte hoolekogu protokollist kooli veebilehel.

Kooli veebilehel on avalikustatud ainult hoolekogu liikmete nimekiri ning esimehe telefoni number, mis on eelmainitud korra sätte täitmata jätmise.

Vestlusest hoolekogu esimehega selgus, et hoolekogu ei ole osalenud väga spetsiifiliselt ja sisuliselt koolielu tegevustes, võiks olla aktiivsem. Põhjuseks ajapuudus. Hoolekogust on olnud kasu mõnede kooliga seotud ülesannete lahendamisel (näiteks uute õpetajate töölevõtmisel).

Esimehe arvates on kooli juhtimine liiga autoritaarne, avatus võiks olla suurem. Probleemide korral on lahendus leitud. Osapoolte ärakuulamine on õige valik otsuste tegemisel.

Esimehe hinnangul on koolis turvaline, kord on majas.

Väljasõitudel õpilastega on olnud murekohaks kasutatavate sõidukite turvalisus (isiklikud autod, vastutus).

Rakendatud tugisüsteemidega on koolis loodud HEV õpilastele head võimalused võimete kohaseks arenguks (eripedagoogi ametikoht).

Huvitegevus koolis toimib hästi ja on väikesele koolile suureks toeks lapse arengus.

Esimehe sõnul on arenguestluste läbiviimise süsteem lapsevanematele ja õpilastele koolis toimiv.

2.1.4 Õpilasesindus

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §60 lõige 4 kehtestab, et õpilaskonnal on õigus valida õpilasesindus, kes esindab õpilaskonda õpilasesinduse põhimääruses sätestatud pädevuse piires koolisisestes suhetes ning suhetes teiste organisatsioonide, asutuste ja isikutega ning et õpilasesindus lähtub oma tegevuses õpilaste huvidest, vajadustest, õigustest ja kohustustest. (Kolga-Jaani Põhikooli põhimäärus §19 lõige 3)

Kolga-Jaani Põhikooli põhimäärus § 18 lõige 4 sätestab, õpilasel on õigus moodustada koolis õpilasesindus, samuti moodustada ühinguid, klubisid, stuudioid ja ringe ja osaleda nende töös, mille sihid ja tegevus ei ole vastuolus kooli ja kodu kasvatustaotlustega.

Kooli põhimääruse § 19 lõige 4 sätestab, et õpilasesinduse moodustamise kord, õpilasesinduse õigused, kohustused ja vastutus ning töökord sätestatakse õpilasesinduse põhimääruses. Õpilasesinduse põhimääruse koostab õpilaskond, tehes selleks vajaduse korral koostööd direktori või direktori määratud koolitöötajatega.

Kooli kodukord sätestab, et õpilasesinduse valivad 6.-9. klasside õpilased.

Kodukorra punkt 15.3 sätestab, et õpilasesinduse eesmärk on tõsta õpilaste vastutust kooli ees. Õpilasesinduse põhitegevuseks on koolisiseste ürituste korraldamine, luua sidemeid teiste koolide õpilaste ja organisatsioonidega ning edendada traditsioone. Oma esindaja on määratud nii hoolekogusse kui õppenõukogusse. Õpilasomavalitsus aitab koolis korraldada erinevaid üritusi, näitusi.

Vestlusest õpilasomavalitsuse liikmetega selgus, et koolis on piisavalt huviringe, et õpilaste arvamusega arvestatakse ning nad tunnevad tuge ja toetust nii kooli juhtkonna kui õpetajate poolt. Õpilasesindus peab tähtsaks oma kooli tunde loomist kõikides õpilastes. Õpilasesinduse liikmed arendavad kaasõpilastes vastutustunnet, suhtlemis- ja organiseerimisoskust.

Tähtsaks peetakse kodanikujulgust ning üheskoos koolis tekkivate murede lahendamise oskust. Õpilased peavad kooli keskkonda turvaliseks, koolivägivald on minimaalne ning kõikide poolt taunitav tegevus.

Õpilasomavalitsuse tegevust juhendab huvijuht.

2.1.3. Kodukord

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 68 kohaselt kehtestab direktor kooli kodukorra, mis on õpilastele ja koolitöötajatele täitmiseks kohustuslik ja mis esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule ja õpilasesindusele.

Kolga-Jaani Põhikooli kodukord on kehtestatud direktori 19.12.2012 käskkirjaga nr 1-2/7 ning viimati muudetud direktori 25.09.2015 käskkirjaga nr 1-2/4. Kooli kodukorra muudatusi on arutatud 24.09.2015 toimunud lastevanemate üldkoosolekul ning hoolekogus. Õpilasesindust on kodukorra muudatustest informeeritud ning nad on andnud sellele suusõnalise heakskiidu. Õppenõukogu andis kodukorra muudatustele arvamuse 25.09.2015 toimunud koosolekul. Kodukord on avalikustatud kooli veebilehel.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 58 lõige 5 kohaselt hoiustatakse ja tagastatakse kooli hoiule antud esemed kooli kodukorras sätestatud korras.

Kolga-Jaani Põhikooli kodukorra punkt 3.18 sätestab, et kooli töötajal on õigus õppetöökst mittevajalikud, keelatud ja tundi segavad esemed hoiule võtta.

Punkt 3.19 sätestab, et kooli hoiule võetud esemed hoiustatakse ja need tagastatakse lapsevanemale. Kui ese võib olla tõendiks seadusrikkumisele, teeb koolitöötaja politseile avalduse ja annab eseme üle politseile.

Kooli kodukorrast ei selgu, kus esemeid hoiustatakse ning kes asjaga tegeleb.

2.1.4. Õpikeskkonna turvalisus

Kooliruumide sisustus vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele. Koolil on muuseumiklass, kus on võimalik läbi viia õppetunde ja muid temaatilisi üritusi. Koolil on võimla, staadion, palliväljakud, talvel lähiümbruses suusatamisvõimalus. Koolimajas on piisavalt ruumi vajadusel privaatseks vahetunni veetmiseks. Koolis on talveaed, kus korraldatakse üldkogunemisi. Turvalisuse tagamiseks on koolis traditsiooniline korrapidamine, kus koostöös õpetajate ja 8.-9.klassi õpilastega hoitakse silm peal kogu kooli territooriumil.

Koolis on välja töötatud hädaolukorra lahendamise plaan. Turvalisuse tagamiseks korraldati tuletõrjealane õppus järelevalve läbiviimise ajal. Õpilasesindusega vesteldes selgus, et eelmisel õppeaastal ei toimunud koolis tuletõrje evakuaatsiooniõppust.

2.2 Kolga-Jaani Põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse korralduslikud alused

2.2.1. Õppekava

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõige 1 kehtestab, et kool koostab riiklike õppekavade alusel kooli õppekava, mis on koolis õpingute alusdokument ja milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. PGS § 17 lõige 2 sätestab, et kooli õppekava kinnitab direktor ning õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule; § 69 lõike 1 kohaselt kool avalikustab õppekava oma veebilehel.

Kolga-Jaani Põhikooli õppekava on kinnitatud direktori 25.09.2015 käskkirjaga nr 1-2/5. Õppekava üldosa on enne kehtestamist heaks kiidetud 27.08.2015 õppenõukogus protokoll nr 1-4/6. Õppekavas tehtud muudatused on kiidetud heaks õppenõukogu 22.09.2015 protokollis nr 1-4/1. Õppenõukogu protokollis on märges, kus korduvalt on pöördutud hoolekogu poole saamaks hinnangut õppekava üldosale, ühist vastust hoolekogult pole laekunud. Oma arvamuse on andnud elektronkirja teel kaks hoolekogu liiget. Õpilasesindus on tutvunud kaasajastatud õppekava muudatustega 28.05.2015 koosolekul. Kooli veebilehel oli järelevalve ajal avalikustatud õppekava üldosa. Järelevalve käigus lisati ainekavad.

Kolga-Jaani Põhikooli õppekava üldosas on kehtestatud üldsätted, õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse korraldus ja ajakasutus, läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted ning lõimingu põhimõtted, ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted, klassivälise töö põhimõtted ja eesmärgid, hindamise korraldus, põhikooli lõpetamine, karjääriteenuste korraldus, nõuded õpetaja töökavale, kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Õppekava võimaldab õpilastele ühe tunni ulatuses nädalas õpet järgmistes valikainetes ja klassides:

1.õpioskus	2.-3.klass
2.funktsionaalne lugemisoskus	2.-3.klass
3.I read English	4.klass
4.pilliõpetus	4.klass
5.eksamiülesannete lahendamine	9.klass
6.õpioskuste arendamine (matemaatika)	5.klass
7.kodulugu	1.-2.klass
8.eesti ajalugu	5.klass
9.kirjalik eneseväljendus	5.klass
10.karjäärinõustamine	7.klass
11.sissejuhatus tehnoloogiaõpetusse	4.klass
12.informaatika	4.-8.klass
13.rütmika	1.klass
14.sissejuhatus käsitöösse ja kodundusse	4.klass

2.2.2 Üldtööplaan

Haridus- ja teadusministri 25.08.2010 määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatustegevuse kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 4 kohaselt on üldtööplaan dokument, milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Haridus- ja teadusministri 23.08.2010 määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 punkti 2 kohaselt kinnitab õppenõukogu kooli üldtööplaani iga õppeaasta alguseks; § 1 lõige 2 sätestab, et õppenõukogu tegevus kavandatakse üheks õppeaastaks ja määratakse üldtööplaanis enne õppeaasta algust.

Järelevalve käigus selgus, et:

- 1) 2015/2016. õppeaasta üldtööplaani on kinnitatud 22.09.2015 toimunud õppenõukogu koosolekul. Üldtööplaani koostamisel on lähtutud õppekavast ja eelmise õppeaasta kokkuvõttest. Õppenõukogu koosolekute ajad on üldtööplaanis määratud.
- 2) Järelevalve läbiviimisel vaadeldi, millised on õppeaasta eesmärgid iga õpilase arenguks vajaliku õppe- ja kasvukeskkonna loomisel.

Püstitatud on eesmärgid:

1. kaasajastatud õppekava rakendamine
2. õpilase võimetest ja vajadustest lähtuva arengu toetamine
3. parima õpilaste arengu toetamise nimel teeb kool koostööd lapsevanematega, omavalitsusega, teiste allasutustega.

Õpilaste erivajadustega arvestamisel on üldtööplaanis lisaks koolis toimivatele tugisüsteemidele planeeritud erinevate ainenädalate läbiviimine (N: emakeele nädal), koostöö ümberkaudsete valla asutustega (N: raamatukogu ja valla sotsiaalmaja eakatega). Rahvakalendri tähtpäevade tähistamised, sporditegevus, kohtumised huvitavate inimestega ja muud tunnivälised tegevused on kajastatud kooli tegevuste kavas.

Direktori selgituste kohaselt pööratakse igapäevasel suhtlemisel tähelepanu viisakusele ja teistega arvestamisele. Oluliseks peetakse oskust hinnata oma kaaslaste/suhtluspartnerite aega (õpilased, kolleegid, lapsevanemad, koostööpartnerid).

2.3 Kolga–Jaani Põhikooli õpilaste arengu toetamine

2.3.1 Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerimine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lõike 3 kohaselt määrab kooli direktor isiku, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel.

Järelevalve käigus selgus:

Õppekavas on sätestatud õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted (punktid 7.3 – 7.4.3). Kolga-Jaani Põhikooli õppekava punkt 7.4.2. lõige 7 märgib, et tugiteenuse rakendamise tulemuslikkuse kohta märgivad kõik hariduslike erivajadustega õpilasega tegelenud õpetajad ja spetsialistid vähemalt kord õppeaastas (õppeaasta lõpus) aruandesse ja õpilase individuaalsuse kaardile õpilase ainealase toimetuleku kirjelduse ja esitavad omapoolsed soovitusel.

„Tugisüsteemide rakendamise kord Kolga-Jaani Põhikoolis“ punktis 3 on viidatud, et individuaalse õppekava algatamine ja koostamine toimub haridus- ja teadusministri 8.12.2004 määruse nr 61 alusel. Viidatud määrus kaotas kehtivuse 01.09.2010.

Haridus- ja teadusministri määrus 22.07.2014 nr 67, „Hariduslike erivajadustega õpilaste klassides ja rühmades õppe ja kasvatuse korraldamise alused ning õpilaste klassi või rühma vastuvõtmise või üleviimise, klassist või rühmast väljaarvamise ning ühe õpilase õpetamisele keskendatud õppe rakendamise tingimused ja kord“ § 3 lõige 8 sätestab, et õpilasele rakendatud tugimeetme tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna ja klassi- või aineõpetajate poolt vähemalt kord poolaastas ning tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Kooli õppekavas on fikseeritud haridusliku erivajadusega õpilase õppekorraldamise kord, mis on vastavuses riiklikus õppekavas kehtestatudga.

Kolga-Jaani Põhikooli HEV koordinaator on määratud direktori 26.08.2013 käskkirjaga nr 3-1/34. HEV koordinaatoriks on määratud isik, kes on läbinud tööalase täiendkoolituse Tartu Ülikoolis 2013. aastal 320 tunni ulatuses teemal „Haridusliku erivajadusega õpilase toetamine koolis“ ning töötab õpiabirühma õpetaja ametikohal koormusega 3 tundi nädalas ning 0,5 ametikohal õpetajana. HEV koordinaatori tööülesanded on kehtestatud ametijuhendis ning välja toodud ka kooli õppekavas. HEV koordinaatori tööülesanded ei kuulu tööandja poolt eraldi tasustamisele.

Vastavalt kehtestatud korrale on HEV-koordinaatori ülesandeks koordineerida tugisüsteemide tööd koolis, tagada selle süsteemsus ja järjepidevus. HEV-koordinaatori ülesanneteks on juhtida arutelusid õpetajatega (mida ja kuidas teha teisiti, mis osas vajab konkreetne laps abi), vaadelda tunde, nõustada õpetajaid (lapse istekoht klassis, materjalide esitus, töövõtted, näitlikustamine jpm), nõustada abi vajavat last ja tema vanemaid, kontrollida kokkulepitud meetmete tõhusust, vajadusel suunata abi vajav õpilane väljaspool kooli olevatesse tugiorganisatsioonidesse.

Vestlusest HEV koordinaatoriga selgus, et koolis tuntakse puudust logopeedi ametikohast. HEV koordinaatori ametikoht võiks koolis olla palgaline.

Hea koostöö on koolil lasteaiaga, kus koolitulevate laste erivajaduste info jõuab kooli (koolivalmiduse kaart ning vestlused lasteaia õpetajatega) ning sellest lähtuvalt saab kavandada eesiseisvaid tegevusi laste arengu toetamisel.

Koolis väljatöötatud õpilase arengu toetamise süsteemis on tähtsaim roll klassjuhatajal, kes on info koguja, jagaja ja suunaja. HEV koordinaatoril on nõustav ja suunav roll. Info liikumine õpilaste arengu toetamisel toimub otse klassjuhatajaga ja lastevanematega. Vajadusel pöörduakse Viljandimaa Rajaleidja keskuse poole abi saamiseks.

HEV koordinaatori sõnul saavad paljud õpiraskused alguse sotsiaalsest ebapädevusest (50% õpilastest vajaks toetust kas suuremal või vähemal määral).

Kolga-Jaani Põhikooli õpilaste hariduslike erivajaduste toetamise võimaluseks on veel ainealaste konsultatsioonide ning pikapäevarühma olemasolu. Kolga-Jaani Põhikooli pikapäevarühma töökorraldus ja päevakava on kinnitatud direktori 04.12.2012 käskkirjaga nr 1-2/5. Selles on sätestatud pikapäevarühma moodustamine, õpilase vastuvõtmine ja väljaarvamine, töökorraldus, päevakava ning pikapäevarühma õpilase ja õpetaja kohustused ja vastutus. Pikapäevaõppes osaleb kindla päevaplaani alusel esmaspäevast neljapäevani 17 õpilast. Reedel toimub pikapäevarühma tegevus vastavalt kokkuleppele. Õpilastele pakutakse

pedagoogilist juhendamist, huvitegevust bussioote ajaks ning suunamist koduste õpiülesannete täitmisel. Pikapäevarühma õpilasi toitlustatakse, mille kulud tasub kohalik omavalitsus.

Haridusliku erivajadusega õpilastega töötavate õpetajate omavahelisi koostöökoosolekuid koolis korraldatud ei ole. Dokumentidest ja vestlustest ei selgunud, kas õpilastele rakendatud tugimeetmete tulemuslikkust on piisavalt analüüsitud.

2.3.2 Tugispetsialistid koolis

Põhikooli –ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõige 2 kohaselt tagatakse õpilasele koolis tasuta vähemalt eripedagoogi (sealhulgas logopeed), psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.

Kolga-Jaani Põhikooli koosseis on kinnitatud Kolga-Jaani Vallavolikogu 28.05.2015 määrusega nr 22. Kehtestatud on 0,667 pikapäevarühma kasvataja ametikohta, 1,0 eripedagoogi ametikohta. Kogu kooli õpetajate ametikohtade suurusest (8,658) on õpiabi õpetaja ametikohti 0,2. Kehtestatud koosseisu põhjal saab järeldada, et kooli pidaja on loonud võimalused õpilastele vajalike tugiteenuste kättesaamiseks kohapeal.

Koolis töötab 3 pedagoogi ametinimetusega õpiabi õpetajat (õpiabiõpetaja ametijuhend). EHISe andmete kohaselt on ühel õpetajal kolm ning kahel õpetajal kummalgi üks õpiabi tund. Kõik õpiabi tunnid toimuvad I kooliastmes.

2.3.3 Tugispetsialistide kvalifikatsioon

Tugispetsialistide kvalifikatsiooni kontrollimisel lähtuti haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määrusest nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ ning kohapeal kontrollitud dokumentidest.

Järelevalve käigus selgus:

Eripedagoogi ametikohal töötava tugispetsialisti kvalifikatsioon vastab haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määruse nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 4 lõikes 1 kehtestatud eripedagoogi (sh logopeedi) kvalifikatsiooninõuetele.

Ametijuhendi kohaselt õpiabi õpetajana töötavad õpetajad omavad oma tööülesannete täitmiseks vajalikku kompetentsust. Haridus- ja teadusministri 22.07.2014 määruse nr 67 „Hariduslike erivajadustega õpilaste klassides ja rühmades õppe ja kasvatus korraldamise alused ning õpilaste klassi või rühma vastuvõtmise või üleviimise, klassist või rühmast väljaarvamise ning ühe õpilase õpetamisele keskendatud õppe rakendamise tingimused ja kord“ § 3 lõikes 7 kehtestatud õpiabirühma tundides läbiviidavatest tegevustest, ilmneb vajadus õpetaja eripedagoogilise ettevalmistuse järele. Õpiabirühma õpetajatel on vastav ettevalmistus ning seega on nad pädevad läbi viima tegevusi õpiabirühmades.

Õpetajate professionaalse arengu toetamiseks on korraldatud ühiskoolitusi eesmärgiga saavutada mõnel teemal korraga kõigi töötajate koolitamine ning samal ajal kasutada täiendkoolituseks ettenähtud ressursse võimalikult ratsionaalselt.

Näited 2013/2014 õppeaastal toimunud ühiskoolitustest:

- Klassiõpetaja võimalused HEV lapse märkamisest praktilise aitamiseni koostöös kooli tugispetsialistide ja lapsevanematega.
- Hariduslike erivajadustega õpilaste toetamine koolis.
- Kuidas luua peresisest harmooniat.
- Erinevus on meie tugevus.

2014/2015 õppeaastal on toimunud ühiskoolitus „Õppija arengut toetav hindamine“

2.3.4 Haridusliku erivajadusega õpilased

Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 26 lõike 2 punkti 16 kohaselt kantakse registrisse põhiharidust omandavate õpilaste kohta individuaalõppe liik, sh erivajadused; punkti 41 kohaselt kantakse registrisse ka tugisüsteemi/õpiabi liik.

Järelevalve käigus selgus:

Kooli poolt on EHISE õppurite alamregistrisse kantud hariduslikud erivajadused kokku 10 õpilase kohta, kes moodustavad 13 % kooli õpilaste üldarvust.

Kooli poolt EHISE õppurite alamregistrisse kantud 10 haridusliku erivajadusega õpilast jagunevad kooliastmete lõikes järgmiselt:

I kooliaste (1.-3.klass) kokku 5 õpilast, mis on 21 % I kooliastme õpilaste üldarvust ja 7 % kooli õpilaste üldarvust;

II kooliaste (4.-6.klass) - EHISses andmed puuduvad

III kooliaste (7.-9.klass) kokku 5 õpilast, mis on 18 % III kooliastme õpilaste üldarvust ja 7 % kooli õpilaste üldarvust;

EHISse kantud andmetel on õpilastel järgmised hariduslikud erivajadused (seisuga 05.10.2015):

- Ajutine õpiraskus 5 õpilasel;
- lihtsustatud õppekava 5 õpilasel.

Individuaalse arengu jälgimise kaardid on avatud kõigile õpilastele.

Individuaalse arengu jälgimise kaarte peetakse elektrooniliste dokumentidena, vajadusel tehakse väljatrükk paberile. Koolisiselt on kokku lepitud kaardi vorm ja selle täitmise nõuded. Kaartidesse teevad sissekandeid klassijuhatajad koostöös HEV koordinaatoriga, aineõpetajatega, eripedagoogiga, õpiabi õpetajatega.

Individuaalse arengu jälgimise kaardid on informatiivsed, sisaldavad õpetajate tähelepanekuid ja hinnanguid õpilase õppetöös toimetuleku ja sotsiaalsete oskuste arengu kohta. Kaardile on kantud andmed tugimeetme rakendamise kohta ja vahekokkuvõtted meetme rakendamise tulemuslikkuse kohta.

Kohapeal kogutud andmete põhjal on alust järeldada, et õpilaste hariduslikud erivajadused on koolis kaardistatud ning tehtav töö õpilase arengu toetamiseks süsteemne. Lapse toetamisel on rõhk koostööl õpetaja, lapsevanem ja õpilane.

2.3.5 Rakendatavad meetmed haridusliku erivajadusega õpilase arengu toetamiseks

Koolis õpib 73 õpilast, kellele rakendatakse järgmiseid meetmeid: individuaalsed vestlused, arenguvestlused, ainealased konsultatsioonid, eripedagoogiline abi, individuaalne õppekava, õpiabi, pikapäevaõpe, lihtsustatud õppekava alusel õppimine, diferentseeritud hindamine, logopeediline abi väljaspool kooli (Viljandimaa Rajaleidja keskus), õpilase individuaalne juhendamine eripedagoogi poolt, õpilase nõustamine karjääri planeerimisel ja kutsevalikul.

Õpetajate ülesandeks on õpilase esmane toetamine õppetundides. Selleks kasutatakse õppematerjali jõukohastamist ja õpiülesannete diferentseerimist vastavalt õpilase individuaalsetele võimetele. Õpioskuste kujundamisel on rõhuasetus tulemuste tagasisidestamisel ning pidev koostöö vanematega.

Järelevalve käigus vaadeldi õppetegevusi kahes erinevas klassis.

3. klassile on lisatud valikõppeainena õppekavasse funktsionaalse lugemise tund. Selles tunnis on rõhuasetus teksti sisust arusaamisel ning analüüsivõime arendamisel. Tunni formaat võimaldab teha individuaalset tööd iga lapsega ning ennetada tulevikus tekkivaid võimalikke raskusi tekstist arusaamisel.

Eripedagoogi tundides osalevad kõik kolmanda kooliastme lihtsustatud õppekava alusel õppivad õpilased (kokku 5 õpilast). Koostöös aineõpetajatega tegeleb eripedagoog 9.klassi lihtsustatud õppekava alusel õppivate õpilaste (2 õpilast) ettevalmistamisega põhikooli lõpetamiseks. Eripedagoogil on hea koostöö HEV koordinaatoriga, kellega koos analüüsitakse õppetegevuse toimimist ning tagasisidet. Õpetaja annab õpilastele pidevat tagasisidet, innustab neid õppetööle häälestamisel.

Eripedagoog on olnud tööalates käesolevast õppeaastast.

2.3.6 Õpilase arengut toetav huvitegevus

Kooli õppekava elluviimist toetab planeeritud õppekäikude, ekskursioonide ja preemiareiside läbiviimine. Õpilaste vaba aja sisustamiseks töötavad koolis kaksteist aine- ja huviringi:

1. Rahvatants	8 õpilast
2. Mudilaskoor	27 õpilast
3. Solistide ettevalmistus	10 õpilast
4. Lastekoor	20 õpilast
5. Korvpall	13 õpilast
6. Kokandus poisid	8 õpilast
7. Kokandus tüdrukud	10 õpilast
8. Robootika 6.-9.kl	8 õpilast
9. Näitering	8 õpilast
10. Kooli ajaleht „Noorte Oma Hää“	6 õpilast
11. Tantsu- ja moekool „Face“	1.-5.kl 11 õpilast
12. Tantsu- ja moekool „Face“	6.-9.kl 12 õpilast

Kõikides ringides osalemine on õpilastele tasuta, kulud katab omavalitsus.

Lisaks osalevad õpilased huvitegevuses väljaspool kooli ja maakonda:

1. Põltsamaa Muusikakoolis	6 õpilast
2. Viljandi Muusikakoolis	1 õpilane
3. Viljandi Spordikoolis	3 õpilast
4. SA Põltsamaa Sport	2 õpilast

5. Spordiklubi „Siit ja Seal“
Jaani tüdrukud)

12 õpilast (Imavere, Voore, Laiuse ja Kolga-)

Omaavalitsus tasub nii kohamaksud kui sõidukulud.

Õpilase arengu toetamiseks läbivate teemade ning õppeainete lõimimise teel korraldatakse koolis mitmesuguseid üritusi. Näitused, kontserdid, ainealased võistlused (N: Leili Andre nimeline luulevõistlus; solistide konkurss „Kuldnook“).

Osaletakse Taibukate Teaduskooli töös, üleriigilistel ja maakondlikel võistlustel ja olümpiaadidel, maakonna laulu- ja tantsupeol ning koolinoorte üldlaulupeol. Nendele eelneb õpetajate töö andekate õpilaste ettevalmistamisel vastavaks ürituseks.

Õpilasi suunatakse osalema õpilasvõistlustel (Saarepeedi kooli matemaatikavõistlus), konkurssidel, olümpiaadidel (õpioskuste olümpiaad) ning tulemused väikese kooli kohta on head. (N: poisid on maakonna meistrid korvpallis väikeste koolide arvestuses)

Õpilasesinduse esindajad on osalenud ENTRUMI projektis, Viljandimaa Noortefoorumil, Ettevõtluspäeval, noortekonverentsil „Lahe koolipäev“, ühisüritused koostöös Leie Põhikooliga ning Kalmetu Põhikooliga. Erinevad õppeprogrammiga lõimitud projektid rikastavad õpilaste teadmisi ja oskusi (elurikkus rabas, mullaprogramm, õppekäigud Lilli ja Tipu Looduskooli).

III. Haldusjärelevalvest lähtuv kokkuvõte

Iga õpilase arengu toetamine on Kolga-Jaani Põhikoolis väärtustatud tegevus.

Tugispetsialistide (eripedagoog ja õpiabi õpetajad) ametikohtade loomise ja rakendamise võimaldamise näol on kooli pidaja loonud võimalused õpilastele vajalike tugiteenuste saamiseks.

Logopeedi ametikoha puudumisel suunatakse õpilased Viljandi Rajaleidja keskusesse.

Kõik koolis töötavad tugispetsialistid vastavad kvalifikatsiooninõuetele.

Õpilastele osutatakse vajalikku õpiabi nii õppetundides kui ka väljaspool tunde. Rõhuasetus on õpiraskuste ennetamisel. Seda toetab valikainena 3.klassis funktsionaalse lugemise tund.

Õpiabi osutatakse esimeses kooliastmes.

Õpilase arengu toetamiseks toimuvad koolis konsultatsioonitunnid ning pikapäevarühma tegevus.

Pedagoogidele võimaldatakse nende professionaalse arengu toetamise eesmärgil täiendkoolitusi.

Tasemetööd viiakse läbi III trimestril kõikides klassides eesti keeles ja matemaatikas (8.klassis valikeksam matemaatikas või eesti keeles) ning õpetajatel on tulemuste analüüsi aluseks võttes hea järgmise aasta õppetööd planeerides arvestada iga õpilase arenguvajadustega.

Õpilase arengu toetamiseks ning õppeainete lõimimise ja läbivate teemade õppe realiseerimise eesmärgil korraldatakse koolis üritusi (kontserdid, ainealased võistlused).

Osaletakse huvikoolides, Taibukate Teaduskoolis, tehakse koostööd valla naaberkoolidega (Leie Põhikool, Kalmetu Põhikool), korraldatakse õppekäike ja ekskursioone.

Koolis töötavad huviringid, õpilasi suunatakse osalema õpilasvõistlustel, konkurssidel, olümpiaadidel ning tulemused on head.

Koolis arendatakse järjekindlalt õpilaste vastutustunnet, näiteks on õppekavas sätestatud, et sotsiaalse ja vaimse turvalise keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Väärtuskasvatust toetab kooli huvitegevus. Õpilasesinduse liikmed arendavad kaasõpilaste vastutustunnet, suhtlemis- ja organiseerimisoskust.

Järelevalve käigus kogutud andmete põhjal on alust järeldada, et kõigile õpilastele on tagatud nende arengu toetamiseks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arengut võimaldav õppe- ja kasvukeskkond.

IV. Ettepanekud

Direktorile

1. Analüüsida õpilastele rakendatud tugimeetmete tulemuslikkust.
2. Hakata parema ülevaate saamiseks korraldama koolis HEV koordinaatori juhtimisel ümarlaua koosolekuid koos protokollimisega.
3. Täiendada kooli kodukorda äravõetud asjade hoidmise kohta käivaid sätteid.

Hoolekogule

1. Avalikustada hoolekogu protokollid kooli veebilehel vastavalt Kolga-Jaani Põhikooli hoolekogu moodustamise kord ja töökord § 16 lõige 3 sätestatu kohaselt.

V. Ettekirjutused

Direktorile

1. Koostada Kolga-Jaani Põhikooli arengukava lähtudes PGS § 67 lõige 1 ja lõige 2. Ettekirjutuse alus: põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 71 lõige 2 punkt 1. Täitmise tähtaeg 31.01.2016
2. Tagada sisehindamise läbiviimine Kolga-Jaani Põhikoolis. Ettekirjutuse alus: põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §78. Täitmise tähtaeg 31.01.2016

Hoolekogule

Esitada arvamused kooli õppekavale. Ettekirjutuse alus: põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõige 2. Tähtaeg: 31.12.2015

Pidajale

Kinnitada Kolga-Jaani Põhikooli arengukava. Ettekirjutuse alus: põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lg 2. Täitmise tähtaeg 31.01.2016

/allkirjastatud digitaalselt/

Aires Pöder

Viljandi Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektor

Järelevalve läbiviija